

Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaava

Kauppa, ampumaradat, aluerakenne ja kaivostoiminta

Ehdotusvaiheen lausunnot, mielipiteet ja vastineet

Viranomaiskuuleminen

Maakuntahallitus 23.3.2020 § 26

Sisällysluettelo

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET	3
Keski-Pohjanmaan kuntien ja seutukuntien lausunnot (8 kpl).....	3
Viranomaisten lausunnot (11 kpl)	7
Naapurimaakuntien ja -kuntien lausunnot (8 kpl)	20
Yhteisöjen, yhdistysten ja muiden osallisten mielipiteet (4 kpl).....	21

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää lausuntojen ja mielipiteiden antajia 5. vaihemaakuntakaavan – kauppa, ampumaradat, aluerakenne ja kaivostoiminta ehdotuksesta saamastaan palautteesta viranomaiskuulemisen vaiheessa.

5.vaihemaakuntakaavaehdotus oli lausuttavana 18.12.2019–22.1.2020 välisen ajan. Lausuntoja tai mielipiteitä annettiin yhteensä 31 kpl.

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Keski-Pohjanmaan kuntien ja seutukuntien lausunnot (8 kpl)

Lausunnot	Ehdotus vastineeksi
1. Kannuksen kaupunki Kannuksen keskustatoimintojen (c) alue sijoittuu km-vyöhykkeen sisälle ja Kannuksen kaupungin näkemyksen mukaan merkintätapa jättää epäselväksi lasketaanko km-vyöhykkeen kerrosalaan myös C-alueelle sijoittuva kerrosala. Ei muuta huomautettavaa.	Km -vyöhykkeen kerrosalaan ei lasketa mukaan C - alueen kerrosalaa, koska maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen myötä mitoitusta ei enää osoiteta C-alueelle. Kaavaselistusta tarkennetaan.
2. Kaustisen kunta Kaustisen kunnan esiintuomat asiat on huomioitu kaavan valmisteluvaiheessa, joten kunnalla ei ole kaavaehdotukseen muuta lausuttavaa. Kunnanhallitus päätti valtuuttaa kunnanjohtajan täydentämään lausuntoa.	Merkitään tiedoksi.
3. Kaustisen seutukunta Taustaa Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaava - kauppa, ampumaradat, aluerakenne ja kaivostoiminta ensisijaisesti ajantasaistaa kaupan palvelurakennetta, päivittää kaivostoiminnan kohteet sekä huomioi seudulliset ampumaradat. Lisäksi kaavassa tarkastellaan yhdyskuntarakenteen merkintöjä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus päätti kokouksessaan (16.12.2019) asettaa kaavaehdotuksen yleisesti nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot. Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan ehdotus on nähtävillä 18.12.2019 - 22.1.2020. Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus pyytää lausuntoa Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta 22.1.2020 mennessä. Maakuntakaavaehdotuksessa todetaan, että merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja on 4000 k-m² koko Keski-Pohjanmaalla lukuun ottamatta Kokkolan keskustaajaman aluetta. Edellä mainittuja pienempiä, paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen. Vähittäiskaupan suuryksiköiden toteutus tulee sitoa muun taajamarakenteen ja liikennejärjestelmien toteutukseen. Edelleen kaavaehdotuksessa todetaan, että keskustatoimintojen alueille (kohdemerkintä (C)), joka käsittää seutukunnan kuntia, kohdemerkinnällä osoitetaan seudullista merkitystä omaavan kuntakeskuksen ydinalue. Merkinnän alueelle sijoittuu palveluiden, hallinnon ja kaupan alueita sekä asumista. Merkinnän osoittamalle kohdealueelle voi sijoittua merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä ja vaikutukseltaan niihin verrattavia kaupallisia palveluja. Kohdemerkinnällä osoitetun	

keskustatoimintojen alueen sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että alueesta muodostuu toiminnallisesti eheä keskustahakuisiin toimintoihin painottuva kokonaisuus. Merkintä ja määräys ohjaavat kuntakaavoitusta. Alueet toteutetaan yleis- ja asemakaavojen mukaisesti.

Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhyke (so. Kokkola, Kaustinen, Kannus) ohjaa vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumista keskusta-alueen ulkopuolella. Suunnittelumääräyksenä on, että suuryksiköiden palvelutarjonnassa ja tarkemmassa sijoituksessa on varmistettava seudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen. Vähittäiskaupan suuryksikköjä kehitettäessä ja sijoitettaessa on varmistettava, etteivät tehtävät toimenpiteet heikennä mitoituksen tai ajoituksen suhteen palveluiden saavutettavuutta keskustatoimintojen alueella, muilla taajama-alueilla ja seudun muissa osissa. Alueelle saa sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Kaustisen seutukunnan johtoryhmä on päättänyt seuraavan lausunnon antamisesta:

Kaustisen seutukunta toteaa, että maakuntakaavan tulee olla elinkeinoelämän ja kaupan kehitystä mahdollistava. Kaavaehdotuksessa on myönteistä, että kuntien keskusta-alueille voi sijoittua merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä (min 4 000 k-m²) ja vaikutukseltaan niihin verrattavia kaupallisia palveluja. Myönteistä on, että kunnilla on mahdollisuus määritellä niiden sijainti yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että alueesta muodostuu toiminnallisesti eheä keskustahakuisiin toimintoihin painottuva kokonaisuus. Seutukunnan kunnista ainoastaan Kaustisella on osoitettu suuryksiköiden sijoittumisalueet.

Kaavaehdotuksessa on syytä todeta vielä selkeämmin, että suuryksiköiden sijoittamiseen kaavaluonnoksen mukaisille keskusta-alueille suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti, koska se tukee kuntien kehittymistä.

Lisäksi on tuotava selkeästi esille, että paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksikköjä (alle 4000 k-m²) on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen muuallekin kuin keskusta-alueille.

Epäselväksi jää, miten kaavaehdotuksessa suhtaudutaan keskusta-alueiden ulkopuolelle suunniteltuihin seudullisesti merkittäviin suuryksikköihin (yli 4 000 k-m²). Nämä tulee sallia ja lisätä kaavaehdotukseen maininta, että niitä voidaan toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskusta-alueiden ulkopuolelle.

Merkittään tiedoksi.

Kaavaselostusta tarkennetaan vieläkin selkeämmäksi tämän tavoitteen osalta. Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittaminen ensisijaisesti keskustatoimintojen alueille on kaavan tavoitella ja Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lähtökohta.

Kaavaselostusta tarkennetaan vieläkin selkeämmäksi tämän osalta. Paikallisesti merkittäviä yksikköjä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskusta-alueiden ulkopuolelle.

Seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista sijoittaa vain keskustatoimintojen alueelle ja niiden ulkopuolella erikseen maakuntakaavassa osoitetuille vähittäiskaupan suuryksiköiden alueille maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (MRL 71 c §). Seudullisesti merkittävien yksiköiden toteutus kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella ei siis ole maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti mahdollista. Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa kaikkien kuntien keskustat on osoitettu keskustatoimintojen alueena C-kohdemerkinnällä (pl. Kokkola). Kunta määrittelee itse yleiskaavoituksessaan tarkemmin keskustatoimintojen alueen rajauksen.

	Maakuntakaavaratkaisu perustuu Keski-Pohjanmaan kaupan mitoituselvityksen (2015, päivitys 2017) tietoihin ja arviointiin kaupan sijaintipaikoista. Kaupan mitoituselvityksen yhteydessä ei ole käsitelty tai muutoinkaan kaavan valmistelussa liitolla ollut tiedossa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksikköhankkeita/tarpeita muualla kuin Kokkolassa, Kaustisella ja Kannuksessa.
4. Kokkolan kaupunki Kokkolan kaupunginhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa: Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan ehdotus vastaa käsiteltyjen aihepiirien osalta Kokkolan kaupungin näkemystä maankuntakaavatasoisen maankäytön ohjauksesta Kokkolan kaupungin alueella. Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset ja tarkistukset ovat Kokkolan osalta perusteltuja. Kokkolan kaupungin lausunnossa 3.6.2019 esiintuomat karttatekniset tarkistukset on ehdotukseen tehty. Kokkolan kaupunki puoltaa maakuntakaavaehdotuksen viemistä hyväksymiskäsittelyyn.	Merkitään tiedoksi.
5. Lestijärven kunta Lestijärven kunnanhallitus esittää Keski-Pohjanmaan liitolle lausuntonaan seuraavaa: - Myönteistä on, että keskusta-alueille voi sijoittua merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä (min 4000 k-m²) ja vaikutukseltaan niihin verrattavia kaupallisia palveluita. - Kaavassa voidaan todeta vielä selkeämmin, että suuryksiköiden sijoittamiseen kaavaluonnoksen mukaisille keskusta-alueille suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti, koska se tukee kuntien kehittymistä. - Todettava selkeästi, että paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä (alle 4 000 k-m²) on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen muuallekin kuin keskusta-alueille. - Epäselväksi jää, miten suhtaudutaan keskusta-alueiden ulkopuolelle suunniteltuihin seudullisesti merkittäviin suuryksiköihin (yli 4 000 k-m²). Nämä pitää sallia ja lisätä kaavaan, että voidaan toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskusta-alueiden ulkopuolelle.	Merkitään tiedoksi. Kaavaselostusta tarkennetaan vieläkin selkeämmäksi tämän tavoitteen osalta. Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittaminen ensisijaisesti keskustatoimintojen alueille on kaavan tavoitetila ja Maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lähtökohta. Kaavaselostusta tarkennetaan vieläkin selkeämmäksi tämän osalta. Paikallisesti merkittäviä yksiköitä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskusta-alueiden ulkopuolelle. Seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista sijoittaa vain keskustatoimintojen alueelle ja niiden ulkopuolella erikseen maakuntakaavassa osoitetuille vähittäiskaupan suuryksiköiden alueille maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (MRL 71 c §). Seudullisesti merkittävien yksiköiden toteutus kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella ei siis ole maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti mahdollista. Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa kaikkien kuntien keskustat on osoitettu keskustatoimintojen alueena C-kohdemerkinnällä (pl. Kokkola). Kunta määrittelee itse yleiskaavoituksessaan tarkemmin keskustatoimintojen alueen rajauksen.

	Maakuntakaavaratkaisu perustuu Keski-Pohjanmaan kaupan mitoitusselvityksen (2015, päivitys 2017) tietoihin ja arviointiin kaupan sijaintipaikoista. Kaupan mitoitusselvityksen yhteydessä ei ole käsitelty tai muutoinkaan kaavan valmistelussa liitolla ollut tiedossa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksikköhankkeita/tarpeita muualla kuin Kokkolassa, Kaustisella ja Kannuksessa.
6. Perhon kunta Perhon kunnanhallitus esittää Keski-Pohjanmaan liitolle lausuntonaan seuraavaa: - Kaavaehdotuksen suunnittelun lähtökohtia määriteltäessä on jätetty huomioimatta kaupan palveluverkkoa selvitettäessä Perhossa toimivien päivittäistavarakauppojen sekä maatalous- ja rakennustarvikekauppojen kuntarajat ylittävä asiointiliikenne. Toisin kuin kaavaselostuksessa asiointialueita (ss. 17 / Asiointialueet) mainitaan, Perhossa edellä mainitut muodostavat kuntaa laajemman asiointialueen (Kyyjärvi, Kivijärvi, Kinnula). - Perhon ohitustieverauksen poistuminen maakuntakaavasta, Möttösen kylän muuttuminen taajamatoimintojen alueeksi sekä Perhon ampumaradan määrittely seudullisesti merkittäväksi ampumaradaksi ovat näiden alueiden kehittämisen kannalta tärkeitä muutoksia. - Eri kaavojen nimet paikoista tulee yhdenmukaistaa. - Edellä mainittujen seikkojen lisäksi Perhon kunnalla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.	Kaavaselostuksen tiedot tarkistetaan ja tarkennetaan. Merkitään tiedoksi. Tarkistetaan paikkojen nimet. Asiasta keskustellaan tarkemmin Perhon kunnan kanssa. Merkitään tiedoksi.
7. Toholammin kunta Toholammin kunnanhallitus esittää Keski-Pohjanmaan liitolle lausuntonaan seuraavaa: - Myönteistä on, että keskusta-alueille voi sijoittua merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä (min 4000 k-m²) ja vaikutukseltaan niihin verrattavia kaupallisia palveluita. - Kaavassa voidaan todeta vielä selkeämmin, että suuryksiköiden sijoittamiseen kaavaluonnoksen mukaisille keskusta-alueille suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti, koska se tukee kuntien kehittymistä. - Todettava selkeästi, että paikallisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköjä (alle 4 000 k-m²) on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen muuallekin kuin keskusta-alueille. - Epäselväksi jää, miten suhtaudutaan keskusta-alueiden ulkopuolelle suunniteltuihin seudullisesti merkittäviin suuryksikköihin (yli 4 000 k-m²). Nämä pitää sallia ja lisätä kaavaan, että voidaan toteuttaa kunnan omaan	Merkitään tiedoksi. Kaavaselostusta tarkennetaan vieläkin selkeämmäksi tämän tavoitteen osalta. Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittaminen ensisijaisesti keskustatoimintojen alueille on kaavan tavoitetila ja maankäyttö- ja rakennuslain mukainen lähtökohta. Kaavaselostusta tarkennetaan vieläkin selkeämmäksi tämän osalta. Paikallisesti merkittäviä yksiköjä on mahdollista toteuttaa kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskusta-alueiden ulkopuolelle. Seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä on mahdollista sijoittaa vain keskustatoimintojen alueelle ja niiden ulkopuolella erikseen maakuntakaavassa osoitetuille vähittäiskaupan suuryksiköiden alueille

suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskusta-alueiden ulkopuolelle. - Kantatie 63 nostaminen valtatie 63:ksi.	maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (MRL 71 c §). Seudullisesti merkittävien yksiköiden toteutus kunnan omaan suunnitteluun ja vaikutusten arviointiin perustuen keskustatoimintojen alueiden ulkopuolella ei siis ole maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti mahdollista. Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa kaikkien kuntien keskustat on osoitettu keskustatoimintojen alueena C-kohdemerkinnällä (pl. Kokkola). Kunta määrittelee itse yleiskaavoituksessaan tarkemmin keskustatoimintojen alueen rajauksen. Maakuntakaavarakaisu perustuu Keski-Pohjanmaan kaupan mitoituselvityksen (2015, päivitys 2017) tietoihin ja arviointiin kaupan sijaintipaikoista. Kaupan mitoituselvityksen yhteydessä ei ole käsitelty tai muutoinkaan kaavan valmistelussa liitolla ollut tiedossa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksikköhankkeita/tarpeita muualla kuin Kokkolassa, Kaustisella ja Kannuksessa. 5.vaihemaakuntakaavassa ei käsitellä liikenneväyliin liittyviä merkintöjä. Voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti kantatie 63 on osoitettu parannettavan yhteyden merkinnällä, minkä voidaan katsoa tukevan tätä tavoitetta. Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan kantatie 63 kehittämistarpeet.
8. Vetelin kunta Vetelin kunnanhallitus pyytää lisäämään kaavaehdotukseen ea merkinnän Räyriingin ampumaradan kohdalle. Muilta osin kunnanhallitus viittaa 6.5.2019 § 66 antamaansa lausuntoon.	Räyriingin ampumarata on laukausmääriltään vähäinen ampumarata (laukauksia vuodessa n.2000) ja maakuntakaavassa tavoitteena on osoittaa seudullisesti merkittävät radat, joiden laukausmäärä on vähintään 10 000 laukausta. Tämän perusteella Räyriingin ampumarataa ei merkitä maakuntakaavaan, mutta liitto katsoo kuitenkin sen toiminnan olevan tärkeä osa paikallisten ratojen verkostoa.

Viranomaisten lausunnot (11 kpl)

9. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (EPOELY) lausuu Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta seuraavaa: <u>Vaihemaakuntakaavan eteneminen</u> Vaihemaakuntakaavan 5 laatiminen on käynnistynyt jo 2014. Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 8.10.2015. Kaavaluonnos oli nähtävillä 24.4.-24.5.2019, josta ELY-keskus antoi lausuntonsa 29.5.2019. Kaavaehdotus on nyt asetettu nähtäväksi 18.12.2019-22.1.2020 väliseksi ajaksi. Keski-Pohjanmaan liitto on erikseen usean kerran esitellyt ELY:lle kaavoitustyön pohjana olevat olennaiset selvitykset ja kaavoitukselle asetetut tavoitteet. Yhteydenpito liiton ja ELY-	Merkitään tiedoksi.

keskuksen välillä on ollut toimivaa ja ELY-keskuksen näkemykset on otettu huomioon kaavaa laadittaessa. Maakuntahallitus käsittelee kaavaehdotusta 28.1.2020 ja sen jälkeen pidetään kaavaehdotuksesta viranomaisneuvottelu.

Kaavaratkaisu kokonaisuutena

Kaavakartan tulkintaa rasittaa vaihekaavoihin yleisestikin liittyvä piirre kaavan arviointi- ja soveltamisvaikeudesta, kun teemoja ympäröivää maankäyttöä ei esitetä. Selostukseen on kuitenkin liitetty maakuntakaavayhdistelmäkartta, jossa esitetään kohteittain myös nyt laadittava vaihemaakuntakaava. Tämä selkeyttää hyvin ja riittävästi vaihemaakuntakaavan sisällön arviointia ja sen myöhempää soveltamista. Merkintöihin esitetään jäljempänä teemakohtaisesti vielä jotakin tarkennuksia. Kaavaselostus on hyvin laadittu ja se tukee maakuntakaavan soveltamista.

Liikenne

Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhykkeitä Kokkolassa, Kaustisella ja Kannuksessa koskee pääosin sama suunnittelumääräys. Kannuksen vyöhykettä ei kuitenkaan koske: ”yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota turvallisiin jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin sekä liikenteen sujuvuuteen korkealuokkaisin liikennejärjestelyin”. Kannuksen oikeusvaikutteinen yleiskaava on hyväksytty 18.3.2019. Liikenneselvityksen mukaan osayleiskaavassa on eri merkinnöin varattu Kokkolantien molemmin puolin kaupan ja muiden palvelujen alueita. Ely-keskuksen näkemyksen mukaan maakuntakaavan suunnittelumääräyksen on kuitenkin oltava yhteneväinen kaikkien kolmen kunnan osalta.

Kälviän kohdalle valtatie 28 varrelle on esitetty teollisuuden kohdemerkintä. Merkintä tulee siirtää selvästi Kälviän keskustan puolelle, vt 28 eteläpuolelle. Teollisuutta on mahdollista sijoittaa vain valtatie toiselle puolelle ilman korkealuokkaisia liikennejärjestelyjä.

Peltokorven kohdan maankäytön laajentumisessa tulee kuntakaavoituksessa huomioida tulevaisuuden liikennejärjestelyt. Ennen seuraavaa maakuntakaavoitusvaihetta (kokonaismaakuntakaava) tulee kuntakaavoitusta toteutettaessa turvata laadukkaiden liittymäjärjestelyjen toteuttaminen. Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma ei ehdi valmistua ennen maakuntakaavan valmistumista. Kokonaismaakuntakaavaa laadittaessa voidaan myöhemmin valmistuvan liikennejärjestelmäsuunnitelman edellyttämät toimenpiteet huomioida.

Pohjavesialueet

Maakuntakaavaehdotuksessa ei käsitellä pohjavesialueita: merkinnät ja määräykset säilyvät edelleen voimassa olevan maakuntakaavan mukaisena. Tämä tarkoittaa, että ELY-keskuksen tarkistamia uuden lainsäädännön mukaisia pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutosehdotuksia ei tässä vaihekaavassa esitetä. Muutoksia sekä luokituksessa ja rajauksissa on jo tehty ja niitä tullaan vielä vuoden 2020 aikana tekemään. Näiden muutosten viemiseen myöhemmin aloitettavaan kokonaismaakuntakaavaan on varauduttava.

Maakuntakaavoituksen ohjausryhmä käsitteli kaavalausuntoja 28.1. jonka jälkeen pidetään kaavaehdotuksesta viranomaisneuvottelu ja sen jälkeen maakuntahallitus käsittelee palautteen.

Kaavayhdistelmäkartassa on osoitettu tämän 5.vaihemaakuntakaavan teemat yhdessä ympäröivän maankäytön kanssa, joka osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa. Kaavayhdistelmäkartta on osa lausuntomateriaalia ja ollut ladattavissa samasta paikasta muun materiaalin ohessa Keski-Pohjanmaan liiton verkkosivuilta.

Lisätään suunnittelumääräys koskemaan Kannusta esityksen mukaisesti.

Tarkennetaan merkinnän sijainti Kälviän keskustan puolelle esityksen mukaisesti.

Kokkolan kaupunki ja ELY-keskus ovat tehneet tiiviisti yhteistyötä Peltokorven liikennejärjestelyjen suunnittelussa, ja liitonkin näkemyksen mukaan alueen kaavoituksessa tulee turvata laadukkaiden liittymäjärjestelyjen toteuttaminen.

Keski-Pohjanmaan liitto varautuu päivittämään seuraavan maakuntakaavoituksen alkaessa pohjavesialueet kaavaan. Liitossa tämä teema on tunnistettu päivitystä vaativana teemana.

Kokkolan TT -alue näyttäisi sijoittuvan meren ranta-alueelle, ja se ei ulotu ainakaan merkittävässä määrin pohjavesialueen puolelle. Kartan mittakaavan takia, asiaa ei voi kuitenkaan tarkasti arvioida. Kaava-aineistossa olevasta yhdistelmäkartasta näkee kuitenkin, että TT -alue ulottuisi hieman Patamäen pohjavesialueelle. Pohjavesialueen rajausta tässä kohdassa ei ole luokitustarkistuksessa muutettu. TT -merkintä tulisi rajata kokonaan Patamäen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Teollisuus- ja kaivostoiminta

Mineraalivarantojen alueiden (ekv) perustelut selviävät hyvin kaavaselistuksesta, mutta karttamerkintä on epäselvä. Kaavakartan merkinnän selityksestä ei selviä kumpi puoli viivasta on mineraalivarantojen aluetta. Maakuntakaavan ulkopuolelle jäävä Kruunupyyn kuntaan kuuluva alue, enklavi on kaavamerkintöihin selkeyden vuoksi merkittävä.

Kaavakartan ja -selostuksen kaavamerkintöjen TT, ekv, ek ja ea -kuvaukset eivät ole täysin samanlaisia. Vaikka vain kaavakartan merkinnät ovat oikeusvaikutteisia, voi tekstejä vielä tarkistaa, jotta ne olisivat keskenään yhdenmukaiset toiminnoissa huomioitavien eri lainsäädäntöjen osalta.

Luonnonsuojelu

Maakuntakaavan laadinnan yhteydessä on selvitetty ja arvioitu, aiheuttaako maakuntakaava joiltakin osin merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueiden luonnonarvoihin. Epävarmemmat tapaukset on pyritty arvioimaan perusteellisemmin. Arvioinnissa on päädytty siihen, että maakuntakaavataso ratkaisuna maakuntakaava ei miltään osin merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueiden luonnonarvoja.

Maakuntakaavan yhteydessä tehtävästä Natura-arvioinnista on liiton ja ELY-keskuksen kesken neuvoteltu 20.11.2019. Natura-arvioinnin perusteet ja kohdentaminen ovat yleislinjoiltaan asianmukaisia. Arviointia tulee vielä täydentää seuraavasti:

Ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alueella (TT) on vireillä jätealueen laajennusta koskeva Natura-vaikutusten arviointi. Arviointi on vielä kesken eikä ELY-keskus ole antanut siitä lausuntoa. Natura-arvioinnin johtopäätöksenä esitetään, että jätealueen laajennuksen vaikutukset Natura-alueeseen arvioidaan melko vähäisiksi, eikä hankkeella arvioida olevan vaikutuksia Natura-alueen eheyden kannalta. ELY-keskus ei ota tässä kantaa keskeneräisen Natura-arvioinnin lopputulokseen. Olennaista on, että kaavamääräyksiä täydennetään siten, että niistä käy ilmi, että hanke on toteutettavissa vain mikäli merkittäviä heikentäviä vaikutuksia HARBÅDAN Natura 2000 -suojeluperusteille ei synny.

Kaavaselistuksen mukaan hankkeen ympäristövaikutukset on aiemmin selvitetty YVA-lain mukaisessa menettelyssä ja ELY-

TT-alue sijoittuu vähäisissä määrin pohjavesialueelle. TT-alueen rajaus säilytetään voimassa olevan rajauksen mukaisena. Pohjavesialueiden suojelua koskeva suunnittelumääräys säilyy voimassa entiseen tapaan. Suunnittelumääräyksen mukaan: "Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee varmistua siitä, ettei toimenpiteillä vaaranneta pohjaveden määrää tai laatua. Tämä tulee ensisijaisesti hoitaa sijoittamalla riskialttiit toiminnot alueen ulkopuolelle ja toissijaisesti estämällä riskien syntyminen riittävillä vesiensuojelutoimenpiteillä."

Tarkennetaan kaavamerkintä selkeäksi.

Tarkennetaan kaavamerkinnät ja selostuksen kuvaukset yhteneväisiksi.

Merkitään tiedoksi.

Kaavamääräyksen täydennetään esityksen mukaisesti lisäämällä siihen: "yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistuttava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja"

keskus on antanut lausuntonsa arviointiselotuksesta maaliskuussa 2018.

Sivulla 15 on lueteltu 18 Natura-aluetta, joihin osoitettu mineraalivarantoalueen merkintä. Natura-arvioin yhtenäisyyttä ajatellen myös näiden alueiden kuvauksen yhteyteen tulisi lisätä Natura-alueiden tunnuksia, tyypit ja pinta-alat tai viitata taulukkoon 1.

Kaavakartalla on merkintä ampuma-alueesta 2 km säteellä Pilvinevan Natura 2000 -alueesta. Ampuma-alueen vaikutukset Pilvinevan linnustoon tulee käsitellä Natura-arvioinnissa.

Luonnonsuojelun huomiointi kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä

Kaavamerkintöjen kuvaukset ja suunnittelumääräykset tulee tarkistaa ja yhdenmukaistaa niin, että toimintoja edellyttävä erillislainsäädäntö huomioidaan yhdenmukaisesti

Jätealueen laajennuksen vähäisiä vaikutuksia perustellaan mm. sillä, että hankkeen vaikutuspiirissä olevat luontotyypit eivät ole edustavuudeltaan hyviä, koska lähimpänä oleva rantaniitty on pahoin umpeenkasvanut ruovikoitumisen myötä. Arvioinnissa tulee huomioida alueen suojelutavoitteet (s.14 arviointiraportissa) johon sisältyy luontotyyppiin ja lajin elinympäristön parantaminen ennallistamis- ja hoitotoimenpitein. Umpeenkasvaneelle rantaniitylle on laadittu hoitosuunnitelma, jolloin Bolidenin hankkeen arviointiin tulee sisällyttää arvio hoidettavan rantaniityn palauttamiseen.

Ampumaradat

Ampumaratojen suunnittelumääräyksessä tulisi erikseen todeta, että niiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulisi varmistaa, että linnustolle ei aiheudu häiriötä. Yksi ampumaradoista sijaitsee 2 km:n buffedin rajalla Pilvinevan linnustollisesti arvokkaasta Natura 2000 -alueesta. Tämän vuoksi tulisi suunnittelumääräyksiä täydentää myös seuraavasti: yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistua siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Täydennetään kuvaukset esityksen mukaisesti.

Pilvinevan Natura-alue sijaitsee yli 2 km etäisyydellä Vetelin Sikaharjun ampumaradasta, jonka perusteella merkittäviä haitallisia vaikutuksia ei muodostuisi. Etäisyys on mitattu lyhimmän mahdollisen etäisyyden mukaan ampumaradan ulkoreunalta Natura-alueen ulkoreunaan. Vetelin Sikaharjun ampumarata on olemassa oleva rata, jolla on ympäristölupa. Ampumaradoille on annettu suunnittelumääräys, jonka mukaisesti toiminnan ympäristöhäiriöt on huomioitava: ”Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon harjoitettavien lajien soveltuvuus alueelle sekä huolehtia siitä, että merkittävien toiminnasta aiheutuvien ympäristöhäiriöiden vaikutukset ehkäistään riittävin teknisillä ratkaisuilla ja/tai suoja-aluein. Vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei radan toiminta vaaranna pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä.”

Tarkistetaan kaavamerkintöjen kuvaukset ja suunnittelumääräykset esityksen mukaisesti.

Keski-Pohjanmaan liitto katsoo asian koskevan tulevaa Bolidenin Natura-arvioinnin jatkokäsittelyä.

Ampumarata sijaitsee yli 2 km etäisyydellä Pilvinevan ampumaradasta, jolloin ei ole tarvetta erikseen huomioida Natura-vaikutuksia suunnittelumääräyksessä.

10. Geologian tutkimuskeskus (GTK)

Geologian tutkimuskeskuksella ei ole huomautettavaa kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
11. Keski-Pohjanmaan maakuntamuseo - K.H. Renlundin museo Keski-Pohjanmaan liitto lähettänyt K.H.Renlundin museolle lausuntopyynnön, joka koskee Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan ehdotusta. K.H.Renlundin museo on tutustunut kohdetta koskeviin suunnitelmiin ja tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmista ja toteaa lausuntonaan seuraavan. Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta ovat Museovirasto ja K.H.Renlundin museo antaneet lausuntonsa. Viimeksi mainittu lausui luonnoksesta rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmasta. Alueellisen vastuumuseouudistuksen myötä K.H.Renlundin museo lausuu Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta rakennetun kulttuuriympäristön lisäksi nyt myös arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta kuten museovirastokin. <u>Arkeologinen kulttuuriperintö</u> Kaavayhdistelmäkartta Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu kaavassa hyvin ja museoviraston luonnosvaiheen lausunnossa esittämät ehdotukset on otettu huomioon. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty selkeästi kaavayhdistelmäkarttaan sinisillä neliöillä, joskaan kaikkia kohteet eivät ole mukana. Toisaalta muinaisjäännösrekisteriä pyritään jatkuvasti päivittämään. Niinpä K.H.Renlundin museo ehdottaa, että myös kaavayhdistelmäkartan suojelumääräyksen lisätään, että "ajantasainen tieto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on saatavilla kaikille avoimen kulttuuriympäristön palveluikkunan kautta (www.kyppi.fi)" Kaavaselostuksessa luvussa 9.9. tämä onkin jo mainittu. Kaavaselostus Museovirasto on todennut luonnosvaiheen lausunnossaan, että "kaivostoiminnan suhde sekä tunnettuun, että potentiaaliseen arkeologiseen kulttuuriperintöön tulee selvittää suunnitteluvaiheessa, jotta muuttuvan maankäytön vaikutuksia voidaan arvioida". K.H. Renlundin museo toteaa, että ajantasainen tieto alueiden arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on puutteellista, jolloin on mahdotonta arvioida kaivostoiminnan ja siihen liittyvän maankäytön vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön. Selostusosassakin luvussa 9.9. mainitaan, että "kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeelle sijoittuu laajoja inventoimattomia alueita". Museovirasto on luonnosvaiheessa ehdottanut kaavaselostusta muutettavaksi niin, että "maakuntakaava ohjaa laatimaan kaivostoiminnan kehittämiseen varatuilla alueilla riittävät kulttuuriperinnön inventoinnit muuttuvan maankäytön suunnitteluvaiheessa" K.H. Renlundin museo kannattaa tämän ehdotuksen lisäämistä kaavaehdotukseen ja pitää tärkeänä riittävien arkeologisten kulttuuriperintöinventointien toteuttamista suunnitteluvaiheessa muuttuvan maankäytön alueilla. Sen jälkeen on mahdollista arvioida, millaisia vaikutuksia kaivostoiminnalla ja siihen liittyvällä maankäytöllä on arkeologiseen kulttuuriperintöön.	5.vaihemaakuntakaava ei käsittele arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita, jonka vuoksi teemaa koskevaa suunnittelumääräystä ei voida muuttaa. Kaavaselostusta täydennetään esityksen mukaisesti.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja -maisema

Toimiessaan maakuntamuseona K.H. Renlundin museo antoi 4.6.2019 lausunnon 5. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta koskien rakennettua kulttuuriympäristöä ja -maisemaa.

Kaavaselostus

Rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman osalta maakuntamuseo totesi valmisteluvaihetta koskevassa lausunnossaan mm. että " keskustatoimintojen ja palvelukeskusaluiden (C, c, ck) sekä taajamatoimintojen ja kyläalueiden (4, at) suunnittelumääräyksissä on hyvin huomioitu kulttuuriympäristöt ja -maisemat alueiden tarkemmassa suunnittelussa." Maakuntamuseo myös totesi, että arvokkaiden ominaispiirteiden tunnistamiseksi edellä mainituilla alueilla on tärkeää laatia kaavoituksen yhteydessä rakennusperinnön inventointeja, myös modernin rakennusperinnön osalta. Edellä mainittu asia on maakuntakaavan ehdotuksen selostuksessa huomioitu luvussa 9.9. (Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön) taajamatoimintojen alueiden ja kyläalueiden (A ja at) osalta. Museo kuitenkin huomauttaa, että aiemmin mainittujen ajantasaisten inventointien tarve on aiheellinen myös palvelukeskusalueilla (C,c ja ck) ja edellä mainitusta syystä museo esittää, että selostusosassa rakennusperinnön inventointitarve mainitaan myös palvelukeskusalueita koskevassa suunnittelussa. Maakuntamuseo esitti huomioitavaksi valmisteluvaiheen lausunnossaan lisäksi sen, että Sannanrannan huvila-alue, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY 2009), sijoittuu suurteollisuusalueesta ainoastaan noin 2 km:n etäisyydelle. Edellä mainittu huomio on lisätty kaavan selostusosaan lukuun 9.9. (kaavan vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön) TT-alueita koskevaan kappaleeseen.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta museo toteaa edelleen, että vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhykkeen vaikutuksia rakennettuun ympäristöön tulee museon näkemyksen mukaan vaihekaavan selostuksessa arvioida tarkemmin. Arvioinnissa on tärkeää pohtia Kokkolan osalta sitä, miten historiallinen kaupunkikeskusta pystytään pitämään elinvoimaisena ja vetovoimaisena. Suuryksiköiden ja niiden pysäköintialueiden sijainti vaikuttaa väistämättä myös kaupunki- ja taajamakuvaan ja edellyttää huolellista yhteensovittamista kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen kanssa.

Kaavakartta

Maakuntakaavamerkinnot ja määräykset: arkeologinen kulttuuriperintö ja rakennettu kulttuuriympäristö maakuntakaavamerkinnoissa on hyvin huomioitu kulttuuriympäristöarvot taajamatoimintojen alueen, keskustatoimintojen alueen, keskustoimintojen alueen kohdemerkinnöissä, keskustatoimintojen alakeskus kohdemerkinnöissä, kylän, vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhykkeen suunnittelumääräyksissä. Sen sijaan ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alueen, teollisuus- ja varastoalueen, ampumaradan, kaivosalueeksi soveltuvan alueen ja mineraalivarantoalueen suunnittelumääräyksissä ei ole mainittu mitään kulttuuriympäristöarvoista. K.H. Renlundin museo esittää lisättäväksi mainittuihin suunnittelumääräyksiin merkinnän "suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota

Merkittään tiedoksi.

Kaavaselostusta täydennetään esityksen mukaisesti.

Merkittään tiedoksi.

Vaikutusten arviointia täydennetään esityksen mukaisesti.

Kaivosalueen ja mineraalivarantoalueen suunnittelumääräystä täydennetään esityksen mukaisesti. Muiden alueiden osalta toimintojen sijoittelussa on jo lähtökohtaisesti huomioitu kulttuuriperintö ja maisema-alueet ja vaikutusten

kulttuuriympäristön arvoihin", aivan kuten muidenkin alueiden suunnitelmääräyksissä on tehty. Erityisesti kaivosalueeksi soveltuvalla alueella ja mineraalivarantoalueella toiminta saattaa koskea kulttuuriympäristön arvoihin kuuluvaa arkeologista kulttuuriperintöä, vaikka rakennettua kulttuuriympäristöä alueella ei olisikaan.	arviointiin mukaan haitallisia vaikutuksia kulttuuriympäristön arvoihin ei muodostu. Liitto ei näe tarvetta näillä alueilla erikseen mainita kulttuuriympäristön huomioimista.
12. Liikenne- ja viestintäministeriö Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että maakuntakaavan tulee edistää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, joista valtioneuvosto on päättänyt. Liikenne- ja viestintäministeriö tarkastelee kaavaluonnosta lisäksi valtakunnallisten liikenne- ja viestintäpoliittisten tavoitteiden näkökulmasta. Liikenteen palveluiden ja automaation edistyminen on huomioitava myös maankäyttöratkaisuja tehtäessä. Kehittyvät liikenteen palvelut, automatiikka ja robotiikka sekä ajoneuvojen uudet käyttövoimat uudistavat jo lähivuosina sekä henkilöliikenteen että tavaralogistiikan ratkaisuja. Liikennematkailun suunnittelussa ja toteuttamisessa tulisi jatkuvasti pyrkiä tunnistamaan näitä muutoksia. Tällaisia voivat olla esim. matka- ja kuljetusketjuissa vaihtoihin liittyvät tarpeet ja niihin varautuminen maankäytössä. Tulevaisuuden liikenne nähdään palveluna, joka rakentuu digitaalisuuden ja tiedon varaan. Liikenneverkkojen lisäksi on siksi tärkeää huomioida myös viestintäyhteyksien kattavuus ja toimivuus uusien liikenteen palvelujen mahdollistajana. Maankäyttöä suunniteltaessa tulee huomioida maanteistä ja liikennejärjestelmästä annetussa laissa liikennejärjestelmäsuunnittelulle säädetyt tavoitteet sekä muut lain säännökset. Lain toimeenpanemiseksi tällä hallituskaudella valmistellaan liikenne- ja viestintäministeriön johdolla valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, johon sisällytetään liikennejärjestelmän nykytilaa ja tulevaa toimintaympäristöä koskeva arvio, liikennejärjestelmää koskevat tavoitteet sekä toimenpide-ehdotukset tavoitteiden saavuttamiseksi. Maakunnan liikennejärjestelmän kehittäminen on tärkeää yhteensovittaa valtakunnalliseen liikennejärjestelmään kehittämisen kanssa. Samoin tulee huomioida 1.1.2019 voimaan tullut liikenne- ja viestintäministeriön asetus maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavassa ei ole käsitelty kokonaisvaltaisesti liikennejärjestelmää koskevia kaavamerkintöjä. Aluerakenne ja lähes kaikki maankäyttö vaikuttavat liikenteeseen ja liikennöintitarpeeseen. Liikenne- ja viestintäministeriö suhtautuu myönteisesti siihen, että kaavaehdotuksen ratkaisut on laadittu edistäen valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta osoittamalla maankäyttöä olemassa oleviin liikenneyhteyksiin tukeutuen. 5. vaihemaakunta-kaavassa ei esitetä olemassa olevasta liikennejärjestelmästä irrallisia aluevarauksia kaivostoiminnan uusia louhosalueita lukuun ottamatta. Keski-Pohjanmaalla ollaan laatimassa myös maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Liikennejärjestelmäsuunnittelua yhteistyönä eri toimijoiden kesken on syytä jatkaa ja ottaa huomioon liikenteeseen kohdistuvat muutokset ja tavoitteet sekä ylivaakunnallinen yhteistyö.	Merkitään tiedoksi. Merkitään tiedoksi. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tätä tärkeänä tavoitteena ja tarkoituksena on toimia juuri lausunnossa mainitulla tavalla.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomioita tarpeeseen laatia tulevaisuudessa kokonaisuuskaavataakaava, jossa käsitellään kokonaisvaltaisesti myös liikennettä. Liikenne- ja viestintäministeriö suhtautuu myönteisesti siihen, että kaavaselostuksen vaikutusten arviointeja on täydennetty liikenteen vaikutusten osalta kaivostoimintaan ja kauppaan liittyen ja että kaavan valmistelussa on toteutettu lisäselvitys liikenteen vaikutuksista (2019). Vaikutusten arvioinnin mukaan kaavaratkaisu ei aiheuta merkittävää heikentävää vaikutusta liikenteen toimivuudelle tai pääväylien välityskykyyn vähittäiskaupan suuryksiköiden alueella. Yhteisvaikutuksia maakuntakaavan kaupan ja kaivostoiminnan vaikutuksista on käsitelty kaavaehdotukseen liittyvässä liikenteellisessä selvityksessä. Vaihekaavataakaavaehdotuksen mukaan kaavaratkaisujen vaikutukset liikenteeseen ovat pääosin vähäisiä, koska kaavaratkaisulla kehitetään ja vahvistetaan nykyistä palveluverkkoa. Keskustatoimintojen alueet ovat olemassa olevia keskuksia ja jo aiemmissa maakuntakaavoissa osoitettu tähän tarkoitukseen, jolloin kaavaratkaisu ei muodosta uutta liikennöintitarvetta. Toteutuessaan kaupan toiminnot aiheuttavat liikennöintitarvetta ja vaikutuksia voi syntyä nykyiseen liikennejärjestelmään. Maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittämisellä voidaan osaltaan hillitä ilmastonmuutosta. Keski-Pohjanmaan 5.vaihekaavataakaavassa esitetty alueidenkäyttö perustuu alueiden vahvuuksiin olemassa olevaa aluerakennetta hyödyntäen. Tarkemmassa kaupan toimintojen suunnittelussa tulee huomioida liikenteen sujuvuus, turvalliset jalankulku- ja pyöräily-yhteydet sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämisen edellytykset.	Merkitään tiedoksi. Keski-Pohjanmaan liitossa on tunnistettu liikenneväylien -teema päivitystä vaativana teemana. Merkitään tiedoksi. Merkitään tiedoksi.
13. Metsähallitus Metsähallituksella ei ole huomautettavaa kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
14. Metsäkeskus Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto maakuntakaavaehdotuksesta. Yleisenä havaintona Metsäkeskus toteaa, että ehdotus on laadittu hyvin ja osallistavasti ja siinä on otettu monipuolisesti huomioon eri näkökohtia. Metsäkeskus kiinnittää huomiota ehdotuksen lukuun 7.1. Aluerakenne ja kauppa. Useilla alueen teollisuus- ja varastoalueilla on entuudestaan eri kokoisia raakapuun terminaali- ja puskurivarastointialueita. Näiden alueiden käyttö vaihtelee vuosittain riippuen esim. keliolosuhteista ja puun kysynnästä. Alueet eivät ole varsinaisesti varattuja puutavaran varastointiin, vaan varastoinnissa hyödynnetään esim. väliaikaisesti tyhjiä tontteja. Puutavaran terminaalilastaus ja varastointialueet ovat tärkeä osa metsälogistiikkaa. Kaavoituksessa tulisi varmistaa, ettei heikennetä näiden alueiden toimintamahdollisuuksia. Metsäkeskus kiinnittää huomiota myös ehdotuksen lukuun 9.8. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen. Ehdotuksen kuvassa 16. Outoveden, Syväjärven ja Rapasaaren kaivoksille suunniteltu uusi tie kulkee alueella, jossa on jo olemassa oleva	Merkitään tiedoksi. Teollisuus- ja varastoalueiden osoittaminen maakuntakaavaan teollisuus- ja varastoalueiden kohdemerkinnällä ei heikennä mahdollisuuksia käyttää väliaikaisesti tyhjiä tontteja puutavaran varastointiin. Maakunnan liitto pitää kannatettavana ajatusta nykyisen tieverkoston hyödyntämisestä uuden tien suunnittelussa louhosalueille. Tien tarkempi suunnittelu tehdään yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, ei maakuntakaavassa.

metsäautotieverkosto. Uuden tien suunnittelussa olisi hyvä huomioida ja hyödyntää mahdollisimman hyvin tämä nykyinen tieverkosto ja välttää mahdollisuuksien mukaan tarpeetonta metsätilojen pirstoutumista.	Kuva kuljetusreiteistä tässä yhteydessä tukee vaikutusten arviointia.
15. Museovirasto Museovirasto on antanut kaavaluonnoksesta lausunnon 28.6.2019 ja viittaa tässä yhteydessä myös siihen. Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakunta päivittää ja ajantasaistaa vaihekaavoista koostuvan kokonaismaakuntakaavan. Vaihekaavoista tehdään yhdistelmäkartta, joka sisältää kaavamerkinnot ja -määräykset. Vaihemaakuntakaavan selostuksessa todetaan (luku 9.9 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön), ettei vaihemaakuntakaavassa osoiteta rakennettuja kulttuuriympäristöjä, kiinteitä muinaisjäänneksiä tai maisema-alueita, vaan ne säilyvät voimassa olevina aiempien vaihekaavojen mukaisesti. Lisäksi selostuksessa kerrotaan, että kulttuuriperintö ja maisema-alueet on huomioitu tämän kaavan laadinnassa. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Museovirasto toteaa edelleen, että yhdistelmäkarttaan on merkitty vain osa tunnetuista muinaisjäänneksistä. Muinaisjäänneksirekisteri (www.kyppi.fi) päivittyy koko ajan ja esimerkkinä tietojen muuttumisesta voidaan mainita Halsuan tuulivoimapuistohankkeen yhteydessä v. 2018 tehty arkeologinen inventointi. Inventoinnin tuloksena hankealueelta löydettiin yli 30 uutta kiinteää muinaisjäänneksiä. Yhdistelmäkaavakarttaan on merkitty valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. RKY-alueita on tällä hetkellä 22, koska yksi kohde eli Riipan rautatiepysäkkiin kuulunut asemarakennus siirrettiin toisalle vuonna 2019. Museovirasto pitää tärkeänä, että kaavaselostuksessa huomioidaan kyläalueen (at) osalta seuraavaa: valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla ja kulttuuriympäristöissä sijaitsevien kylien osalta tulee tarkemmassa suunnittelussa tehdä riittävät inventoinnit (moderni rakennusperintö mukaan lukien) alueiden ominaispiirteiden tunnistamiseksi ja huomioimiseksi. Kaivostoimintojen ja mineraalivarantojen (aiemmin kaivostoiminnan kehittämisvyöhyke) osalta Museoviraston luonnosvaiheessa esittämät havainnot arkeologisen kulttuuriperinnön tunnistamisesta ja vaikutuksesta muuttuvan maankäytön suunnitelmiin on otettu huomioon kaavaselostuksessa (esim. sivu 69). Vasta arkeologisten inventointien jälkeen on mahdollista arvioida, millaisia vaikutuksia kaivoksiin ja mineraalivarantoihin liittyvällä maankäytöllä (louhokset, varastointi, tiestö) on mahdolliseen arkeologiseen kulttuuriperintöön. Arkeologisen kulttuuriperinnön inventoinnit ja mahdolliset tutkimukset ovat tärkeitä tiedon saamisessa ja säilyttämisessä suunnittelualueilta, jotka tulevat lopullisesti muuttumaan. Museoviraston näkemyksen mukaan kaavakartan määräyksiin ek- ja ekv -varausten kohdalle olisi perusteltua lisätä maininta kulttuuriarvojen huomioimisesta samalla tavoin kuin luonnonarvot on huomioitu suunnittelumääräyksissä ja kehittämisperiaatteissa. Myös ampumaradan, teollisuustoimintojen, teollisuus- ja varastoalueen määräyksissä tulisi olla maininta kulttuuriympäristöarvojen huomioimisesta.	Merkittään tiedoksi. Merkittään tiedoksi. Kaivosalueen ja mineraalivarantoalueen suunnittelumääräystä täydennetään esityksen mukaisesti. Muiden alueiden osalta toimintojen sijoittelussa on jo lähtökohtaisesti huomioitu kulttuuriperintö ja maisema-alueet ja vaikutusten arvioinnin mukaan haitallisia vaikutuksia kulttuuriympäristön arvoihin ei muodostu. Liitto ei näe tarvetta näillä alueilla erikseen mainita

Erityisesti kaivostoimintaan liittyy uusia liikennejärjestelyjä ja liikenteen volyymissa tapahtuu muutoksia. Liikenteen osalta selostuksessa todetaan, että Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin (Outovesi, Rapasaari, Syväjärvi ja Länttä) alueilla käytetään pääasiassa käytössä olevaa tieverkkoa ja mm. louhosalueilta malmin kuljetus Kalaveden tuotantolaitokseen tapahtuu osittain käyttämällä ja kunnostamalla olemassa olevia metsäautoteitä. Suuri osa Keski-Pohjanmaan pinta-alasta kuuluu ns. mineraalipotentialiseen vyöhykkeeseen (GTK 2016, päivitys 2019), kuten selostuksen sivulla 31 olevasta kartasta voidaan nähdä. Kaivos- ja mineraalivarannot muodostavat prosessin, jonka vaikutukset maisemaan ovat sekä vertikaalisia että horisontaalisia. Edellä esitetystä johtuen suunnittelun ja vaikutusten arvioinnin laaja-alaisuus on tärkeää. Museovirasto ehdottaa vielä, että jatkossa kaavan yhdistelmäkartan termi muinaismuisto muutetaan yleisesti käytössä olevaksi termiksi muinaisjäännos ja sen suojelumääräystä täydennetään seuraavasti: Toimenpiteitä suunniteltaessa muinaisjäännosalueelle tai sen lähiympäristöön on hankkeista ja suunnitelmista neuvoteltava alueellisen vastuumuseon tai tarvittaessa Museoviraston kanssa. Lopuksi todetaan, että maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävästä rakennetusta kulttuuriperinnöstä ja arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on alueellisella vastuumuseolla eli K.H. Renlundin museolla ajantasaisin ja monipuolisin näkemys.	kulttuuriympäristön huomioimista ja esimerkiksi teollisuus- ja varastoalueiden suunnittelumääräyksessä ei ole mainittu luontoarvoja. Muinaisjäännöksiä koskevaa suunnittelumääräystä on mahdollista muuttaa seuraavan kerran, kun muinaisjäännöksiä käsitellään maakuntakaavassa. Vaikka yhdistelmäkartta ei ole virallinen ja vahvistettu kaava, periaatteena on, että sen sisältö pidetään vahvistettujen kaavojen mukaisena.
16. Puolustusministeriö Puolustusministeriöllä ei ole huomautettavaa kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
17. Traficom Liikenne- ja viestintävirasto lausuu asiasta seuraavaa: Liikenneselvityksessä ei ole tarkasteltu ilmaliikennettä. Kaava-alueella sijaitsevat kuitenkin sekä Kokkola-Pietarsaaren lentoasema että Kannuksen ja Sulkaharjun lentopaikat. Kaavaehdotuksessa osoitetaan maankäyttöä olemassa oleviin liikenneyhteyksiin tukeutuen, eikä siinä esitetä olemassa olevasta liikennejärjestelmästä irrallisia aluevarauksia kaivostoiminnan uusia louhosalueita lukuun ottamatta. Alue- ja yhdyskuntarakenne pyrkii tiivistämään olemassa olevaa rakennetta ja pohjautuu siten kestävien liikkumismuotojen edistämiseen. Tarkemmassa kaupan toimintojen suunnittelussa tulee huomioida liikenteen sujuvuus sekä turvalliset jalankulku- ja pyöräily-yhteydet sekä joukkoliikenteen kehittämisen edellytykset. Tarkemmassa kaivostoiminnan suunnittelussa tulee minimoida liikenteen lisääntymisestä aiheutuva liikennemelu ja päästöt sekä toiminnan vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen.	Ilmaliikennettä ei ole käsitelty, koska vaikutuksia ei ole tunnistettu koskemaan sitä. Kokkola-Pietarsaaren lentoasema ei sijaitse kaava-alueella. Tähän tavoitteeseen vastataan vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevalla suunnittelumääräyksellä. Vaikutusten arvioinnissa on käsitelty kaivostoiminnan aiheuttamat vaikutukset liikenteeseen. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä näiden asioiden huolellista suunnittelua tarkemmassa suunnittelussa.
18. Väylävirasto Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaava – kauppa, ampumaradat, aluerakenne ja kaivostoiminta, koostuu kaupan palvelurakenteen ja mitoituksen ajantasaistamisesta, ampumaratalainhuomioimisesta ampumarataverkoston suunnittelussa, yhdyskuntarakenteen sekä liikenneverkon kehittämisperiaattemerkintöjen tarkentamisesta	

ja kaivostoiminnan sekä suurteollisuudenjätehuollon edellytysten tarkistamisesta Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa. Liikennejärjestelmää kokonaisuutena kaavassa ei ole käsitelty. Kaavaa varten on laadittu Väyläviraston edellyttämä liikenteellinen selvitys. Kaavassa on osoitettu tarpeelliset perustelut Perhon ja Toholammin ohikulkutievarausten poistamiseen. Kaivostoiminnan aiheuttamat liikenteelliset vaikutukset on selvitetty maakuntakaavaa varten riittävästi. Vähittäiskaupan suuryksiköiden suunnittelumääräystä tulee laajentaa liikenteen osalta koskemaan kaikkia alueita. Kaavamääräys voisi olla esim: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota turvallisiin jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiin sekä turvattava maanteiden pitkän matkan liikenteen sujuvuus". Seuraavalla maakuntakaavoituskierröksellä Keski-Pohjanmaan maakuntakaava olisi hyvä olla kokonaismaakuntakaava, jossa käsitellään myös liikennettä.	Merkitään tiedoksi. Suunnittelumääräys laajennetaan koskemaan kaikkia alueita esityksen mukaisesti. Merkitään tiedoksi ja Keski-Pohjanmaan liitossa on tunnistettu liikenneväylien -teema päivitystä vaativana.
19. Ympäristöministeriö Ympäristöministeriön lausunnossa kaavaehdotusta tarkastellaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja muiden ympäristöministeriön toimialaa koskevien merkitykseltään valtakunnallisten asioiden näkökulmasta. <u>Yleistä</u> Keski-Pohjanmaan liitto on edennyt vaiheittain maakuntakaavoituksessa. Ympäristöministeriön mielestä on hyvä, että Keski-Pohjanmaan liitto saattaa kaavatilanteen ajan tasalle käsiteltävien teemojen osalta ja toteaa että vaihekaavoista laadittu ei-oikeusvaikutteinen yhdistelmäkartta helpottaa kokonaisuuden hallintaa. Vaihemaakuntakaava 5. sisältää varsinainen kaavakartan lisäksi erillisen kumottavien merkintöjen kartan. Koska kaavamääräykset ovat myös osa oikeusvaikutteista kaavaa, kumottavien merkintöjen kartalla olisi syytä olla myös ne kaavamääräykset, jotka kumotaan. <u>Alue- ja yhdyskuntarakenne ja kaupan palveluverkko</u> Vaihemaakuntakaava ajantasaistaa aikaisempien maakuntakaavojen keskus- ja kyläverkkoa, taajamatoimintojen alueita sekä teollisuus- ja varastoalueita sekä vähittäiskaupan palveluverkkoa. Kaupan palveluverkon osalta kaavaehdotuksen tavoitteena on tarkistaa vähittäiskaupan ratkaisut vastaamaan voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia. Kaavaehdotuksessa esitetään merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksiköiden koon alarajat. Kokkolan, Kannuksen ja Kaustisten keskustatoimintojen alueiden ulkopuolelle osoitetaan vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhykkeet (km) ja niiden enimmäismitoitukset. Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhykkeen -merkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan muun muassa suuryksiköiden palvelutarjonnassa ja tarkemmassa sijoituksessa on varmistettava seudun palvelurakenteen tasapainoinen kehittäminen. Vähittäiskaupan suuryksiköjä kehitettäessä ja sijoitettaessa on varmistettava, etteivät tehtävät toimenpiteet heikenne mitoituksen tai ajoituksen suhteen palveluiden	Merkitään tiedoksi. Kumottavien merkintöjen kaavamääräykset lisätään kartalle esityksen mukaisesti.

saavutettavuutta keskustatoimintojen alueella, muilla taajama-alueilla ja seudun muissa osissa. Alueelle saa sijoittaa seudullisesti merkittäviä vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Ympäristöministeriö toteaa, että merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden vaikutukset tulee huomioida jo maakuntakaavassa, jotta voidaan varmistua siitä, että kaava täyttää sille maankäyttö- ja rakennuslaissa esitetyt sisältövaatimukset. Maakuntakaavoituksessa voi olla tilanteita, joissa vähittäiskauppaa koskevien sisältövaatimusten täyttymiseksi on tarpeen edelleen käyttää kaupan laatua koskevia määräyksiä. Maankäyttö- ja rakennuslain 71 b §:n vähittäiskauppaa koskevien erityisten sisältövaatimusten mukaan osoitettaessa vähittäiskaupan suuryksiköitä keskusta-alueiden ulkopuolelle, on katsottava muun muassa, että suunnitellulla maankäytöllä ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kaavaehdotus mahdollistaa esitetyssä muodossa keskustojen ulkopuolelle myös keskustahakuista erikoistavarakauppaa ja päivittäistavarakauppaa. Ympäristöministeriö katsoo, että kaavaehdotuksen jatkovalmistelussa on varmistettava, että maakuntakaava täyttää vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset sisältövaatimukset vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhykkeiden osalta.

Ampumaradat

Vaihemaakuntakaava perustuu ampumaratalain mukaiseen maakunnallisen ampumaratojen kehittämissuunnitelmaan. Vaihekaavassa osoitetaan ampumaratojen kohdemerkinnällä (ea) seudullisesti merkittävät ampumaradat, joille annetaan suunnitelmääräyksiä ympäristöhäiriöiden vaikutusten ehkäisemisestä sekä pohjavesialueiden huomioimisesta. Ampumaratoihin liittyvän suunnitelmääräyksen mukaan kohteen 272_472 merkintä on voimassa siihen saakka, kunnes toiminnot siirtyvät uuteen sijaintiin. Tätä määräystä perustellaan selostuksessa siten, että Kokkolan Vaasantien ampumarata on käytön laajuuden ja monipuolisten lajimahdollisuuksien puolesta seudullisesti merkittävä ampumarata, mutta maankäytön kannalta sijainti haastava alueen läheisyyteen laajentuneen taajamarakenteen ja alueelle kehittyvän työpaikka-alueen vuoksi. Kokkolan kaupunki ja Kokkolan ampumaratayhdistys käyvät neuvotteluja uuden rata-alueen löytämiseksi.

Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan ampumarata kohdetta (ea) 272_472 koskeva suunnitelmääräys ei esitetyssä muodossa olisi oikeudellisesti mahdollinen kaavamerkinnän kumoutumisen osalta. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmässä kaavamerkinnät ovat voimassa, kunnes ne kumotaan tai niitä muutetaan. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan kyseisen ampumaradan kohdalla olisi mahdollista käyttää ampumaratamerkintä -merkintää, jolle osoitetaan toissijainen käyttötarkoitus toiminnan päättymisen jälkeen. Merkinnän kuvauksessa voitaisiin tuoda esiin, että merkinnällä osoitetaan alue ampumaradaksi siihen asti, kunnes toiminnot siirtyvät uuteen sijaintiin.

Kaivostoiminta

Vaihekaavassa osoitetaan kaivosalueiden kohdemerkinnällä (ek) neljä kaivostoiminnan aluetta, jotka on osoitettu jo voimassa

Keski-Pohjanmaan liitto huomioi lausunnon lisäämällä kaupan laatua koskevat määräykset vähittäiskaupan suuryksiköiden vyöhykkeille. Määräykset osoitetaan päivittäistavarakaupan ja keskustahakuisen erikoiskaupan osalta ehdotuksen mukaisesti. Tämän muutoksen myötä vähittäiskaupan suuryksiköiden sijaintivyöhykkeille on mahdollista osoittaa ainoastaan seudullisesti merkittäviä tilaa vaativan erikoistavaran kaupan yksiköitä.

Ampumaratakohdetta (272_472) koskeva merkintä muokataan ehdotuksen mukaan siten, että osoitetaan sille toissijainen käyttötarkoitus.

olevassa maakuntakaavassa. Lisäksi vaihekaavassa osoitetaan kolme uutta kaivosaluetta. Vaihekaavan kaivosalueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueella sallitaan kaivostoiminta ja sen kannalta tarpeelliset rakenteet, läjitysalueet sekä liikenneväylät ja -alueet. Vaihekaavakaavan merkinnän kuvauksen mukaan mm. merkinnällä osoitetaan alueita, joilla on kaivostoimintaa tai joilla on todettu, arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminta on todennäköistä.

Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että kaivosalueille (ek) ei ole annettu vaihekaavaehdotuksessa ympäristön huomioon ottavia suunnittelumääräyksiä, vaikka YVA yhteysviranomaisen lausunnossa tuodaan esiin jatkotyössä huomioitavia asioita. Ympäristöministeriö pitää tarpeellisena, että kaavan jatkovalmistelussa varmistetaan, että arvioinnin tulokset sekä yhteysviranomaisen lausunto otetaan huomioon antamalla kaivosalueiden yksityiskohtaisempaa suunnittelua koskevia suunnittelumääräyksiä.

Vaihekaavassa mineraalivarantojen alueet (ekv) osoitetaan GTK:n laatiman mineraalipotentialiselvityksen perusteella. Selostuksen mukaan vaihekaavan vyöhykkeet kuvaavat aluetta, jolta hyödyntämiskelpoisen mineraaliesiintymän löytäminen on todennäköisintä ja jossa siihen on syytä maakunnallisessa ja kunnallisessa päätöksenteossa varautua. Merkittävä osa Keski-Pohjanmaan maa-alueesta kuuluu vaihekaavassa mineraalivarantojen alueisiin. Mineraalivarantojen alueiden (ekv) merkinnän kuvauksen mukaan merkintä on alueen erityisominaisuutta kuvastava kehittämisperiaatemarkintä. Mineraalialueille ei ole annettu suunnittelumääräyksiä. Merkintään liittyvä kehittämisperiaate on seuraava: Mikäli alueen mineraalivarantojen hyödyntämistä edistetään, sovitetaan toiminta yhteen muun maankäytön kanssa ja huomioidaan mineraalivarantojen hyödyntämisen ympäristövaikutukset. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava siitä, etteivät suunnitellut toimenpiteet merkittävästi heikennä Natura -alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesistövaikutuksiin ja veden laadun säilymiseen.

Kaavaehdotuksen kehittämisperiaate sisältää myös selkeitä suunnittelumääräyksiä. Kaavan selkeyden kannalta jää epäselväksi, mitä mineraalivarantojen hyödyntämisen edistämällä tarkoitetaan. Ympäristöministeriön näkemyksen mukaan kaavan ohjausvaikutuksen selkeyttämiseksi tulisi kehittämisperiaatteen sijaan käyttää suunnittelumääräystä.

Muut asiat

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Perhon ja Toholammin kuntakeskusten tieliikenteen yhteystarpeina osoitetut ohitustievaraukset esitetään kumottaviksi. Ympäristöministeriö pitää hyvänä tarpeettomiksi todettujen ohikulkutiemarkintöjen kumoamista. Ratkaisu Toholammin osalta on hyvä myös valtakunnallisesti arvokkaan Lestijokilaakson maiseman arvojen vuoksi.

Lopuksi

Ympäristöministeriö katsoo, että edellä esitetyt näkökohdat tulee ottaa huomioon Keski-Pohjanmaan 5. vaihekaavakaavaa koskevan ehdotuksen viimeistelyssä siten, että kaavaratkaisu täyttää maankäyttö- ja rakennuslaissa maakuntakaavalle säädetyt sisältövaatimukset valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja

Suunnittelumääräykseen lisätään tarpeelliset ympäristön huomioon ottavat määräykset yhteysviranomaisen lausunnon perusteella.

Selkeytetään merkinnän kuvausta ja muutetaan kehittämisperiaate suunnittelumääräykseksi. Mineraalivarantojen hyödyntämisen edistämällä tarkoitetaan kaivostoiminnan käynnistymistä.

Merkittään tiedoksi.

Merkittään tiedoksi.

muiden ympäristöministeriön toimialaan liittyvien merkitykseltään valtakunnallisten asioiden näkökulmasta.

Naapurimaakuntien ja -kuntien lausunnot (8 kpl)

20. Alajärven kaupunki Alajärven kaupungilla ei ole huomauttamista kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
21. Etelä-Pohjanmaan liitto Etelä-Pohjanmaan liitto lausuu seuraavaa: Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavalla on joitain vaikutuksia myös Etelä-Pohjanmaalle, kun naapurissa sijaitaan. Vaihemaakuntakaavan kaavaselostuksessa on rajattu alue, joka ulottuu Etelä-Pohjanmaan puolelle osoittaen, että vaikutuksia on ylimaakunnallisesti. Merkittäviä maakuntarajat ylittäviä vaikutuksia syntyy liikenteestä. Tässä vaihemaakuntakaavassa liikenneverkon kehittämisperiaatemarkintöjä on tarkennettu aikaisempiin maakuntakaavoihin, ja ne eivät tuo kovinkaan paljon uusia näkökulmia verrattuna Keski-Pohjanmaan aikaisempiin maakuntakaavoihin ja suhteessa Etelä-Pohjanmaan liikennejärjestelmään. Teollisuusalueet, kaivosalueeksi soveltuvat alueet, keskustatoimintojen alueet ja aluerakenne, kauppa, ja niiden kehitys vaikuttavat myös Etelä-Pohjanmaan alueelle. Kehittämisellä on aina myös ylimaakunnallisia vaikutuksia. Kaivosten ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset kohdistuvat pääosin louhosalueiden ja kuljetusreittien lähiasukkaisiin. Kaivosalueilla ja niille johtavilla kuljetusreiteillä raskaan liikenteen määrä lisääntyy. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan monipuolista ja kehityshakuista näkökulmaa, jolla mahdollistetaan monien keskeisen toimintojen kehittymistä, joista kaivostoiminta tarjoaa uusia lupaavia mahdollisuuksia. Myös koko maakunnan säilyttäminen elinvoimaisena on hyvä lähtökohta. Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakunnan ehdotus on Etelä-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan asiantuntevasti laadittu ja vaikutukset riittävästi arvioitu.	Merkitään tiedoksi. Merkitään tiedoksi.
22. Keski-Suomen liitto Keski-Suomen liitto toteaa luonnosvaiheessa antamaansa lausuntoon viitaten, ettei sillä ole lausuttavaa Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta.	Merkitään tiedoksi.
23. Kruunupyyn kunta Kruunupyyn kunnalla ei ole huomauttamista kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
24. Lappajärven kunta Lappajärven kunnalla ei ole huomauttamista kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
25. Pohjanmaan liitto	

Keski-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Pohjanmaan liiton lausuntoa Keski-Pohjanmaan 5.vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta. Pohjanmaan liitto antoi lausuntonsa valmisteluaineistosta 27.5.2019. Pohjanmaan liiton lausunto on hyvin huomioitu, eikä Pohjanmaan liitolla ole tässä vaiheessa enää mitään huomioitavaa.	Merkitään tiedoksi.
26. Reisjärven kunta Reisjärven kunnalla ei ole huomauttamista kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.
27. Vimpelin kunta Vimpelin kunnalla ei ole huomauttamista kaavan laadintaan.	Merkitään tiedoksi.

Yhteisöjen, yhdistysten ja muiden osallisten mielipiteet (4 kpl)

28. Keski-Pohjanmaan yrittäjät ry Keski-Pohjanmaan Yrittäjät kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa - valtakunnallisen liikennejärjestelmän rungon muodostaa verkko, joka yhdistää maakuntakeskukset ja tärkeät aluekeskukset, tämä tulee huomioida suunniteltaessa Keski-Pohjanmaan aluerakennetta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Kommentteja: 2.6 Kaivosteollisuus ja kauppa Koska kaivosteollisuus ja kauppa ovat toimialoiltaan niin erilaisia sekä toiminnaltaan että vaikuttavuudeltaan esim. koskien liikenne ja logistiikkaa, tulisi näitä tarkastella omina kohtinaan ja tuoda selvityksessä tilastoja esim. mahdollisista liikennemääristä nyt ja tulevaisuudessa. Kaivostoiminnan logistiikka vaatii erilaiset olosuhteet tiestölle sekä asiaan liittyvälle logistiikalle, siksi näitä ei tulisi tarkastella saman otsakkeen alla. Eurooppatiehen VT 8 Fennovoiman rakentaminen lisää entisestään liikennöintiä sekä raskaan kaluston että liikennemäärän osalta. Tämä tulee huomioida ja ennakoida suunnitelmissa. Lisäksi lentoliikenteen turvaaminen tulee erityisesti mainita alueen logistisissa ratkaisuissa merkitykselliseksi. Valtatie 8 on lisäksi kansainvälisesti merkittävä yhteys pitkämatkaisille kuljetuksille. Tiestön ylläpidolla ja peruskorjauksilla on merkittävä vaikutus sekä elinkeinoelämän toimintaan että turvallisuuteen. Länsirannikon satamien kautta kulkee 37 % koko Suomen tavaraviennin arvosta. Satamat palvelevat oman alueen lisäksi myös muuta Suomea ja	Keski-Pohjanmaan aluerakenteen suunnittelussa on lähtökohtana huomioitu olemassa oleva liikennejärjestelmä. Aluerakenne tukeutuu hyvin vahvasti olemassa olevaan liikennejärjestelmään. Kaivostoiminta ja kauppa on käsitelty kaavaselostuksessa omina alakohtinaan seuraavissa kohdissa: - kappale 3. Keski-Pohjanmaan nykytila ja kehitysnäkymät - kappale 4. Kaavan laadinnassa käytetyt selvitykset - kappale 6. Kaavaratkaisun sisältö ja perusteet - kappale 7. Kaavamerkinnot ja määräykset - kappale 9. Vaikutusten arviointi (jokaisen arvioitavat teeman osalta lisäksi erikseen) Osana vaikutusten arviointia toteutettiin tarkempi arviointi Keski-Pohjanmaan kaupan ja kaivostoiminnan liikenteellisistä vaikutuksista, koska liikenteestä vastaavat viranomaiset sitä vaativat luonnosvaiheessa. Kaavaselostuksen liitteenä olevassa selvityksessä (liite 1) on esitetty lukuja liikennemääristä nyt ja tulevaisuudessa. 5.vaihemaakuntakaavassa ei osoiteta liikenneväyliä.

kansainvälistä kuljetusta, joten viennin ohella valtatie 8 on tärkeä kansainväliselle kaupalle. Tien merkitystä korostaa myös se, että Kokkolan ja Turun välillä ei ole rannikonsuuntaista rautatieyhteyttä.

2.7.2 Rataosuudet

Kokkolan rautatieaseman ja sen lähiseudun turvallisuutta ja liikenteen sekä paikoitusalueen että tiestön osalta tulisi nopeasti päivittää, koska Kokkolan keskustan ohittaa päivittäin yli 40 tavarajunaa, joissa useissa lastina on hengenvaarallisia aineita ja lisäksi noin 30 henkilöjunaa liikuttavat yhtä aikaa ja samalla alueella merkittävän määrän ihmisiä.

2.10 Jalankulku ja pyöräily

Kokkolassa taajamien ja Kokkolasta Kälviälle merkitty pyöräilyreitit ovat tärkeitä turvallisuuden kannalta. Keskustan pyöräilyreittien suunnittelussa tulisi huomioida myös paikoitusalueiden tarpeellisuus ja kokonaisuus alueen toimivuuden kannalta. On myös huomioitava se, että suurten kasvukeskusten suunnitelmat keskustassa pyöräilyn lisäämiseen ei välttämättä toimi alueen kunnissa pitkien välimatkojen takia.

2.11 Joukkoliikenne

Paikallisliikenteen osuutta onnettomuustilastoissa tulee tarkastella niin että onnettomuusristeyksissä huolehditaan välittömästi tarpeellinen turvallisuus ja toimivuus. Liikennevalojen ja liikenneympyröiden sijoittamisia tulee merkittävästi lisätä.

3. Maankäytön kehittyminen ja Liikenne-ennuste

Kaikissa teollisuuteen tai kaivostoimintaan liittyvissä logistisissa ratkaisuissa tulee pyytää myös ao. toimintaan osallistuvilta yrityksiltä kehittämis ehdotukset sekä tulee ennakoita tulevaisuuden liikennemäärien muutokset. Lisäksi turvallisuusnäkökohdat tulee selvittää kunkin alueen vaarallisten aineiden tai kuljetusten osalta. Lisäksi yleistä kaupunkien ja kuntien keskustojen elinvoimaisuudesta, palveluista ja kaupallisesta toiminnasta. Kaupunkien ja kuntien keskustojen elinvoimaisuuden ja kehittymisen osalta kaavoituksessa tulee huomioida erityisesti suurten kauppakeskusten sijoittaminen keskustaan nähden. Jos suuren kauppakeskukset sijoitetaan kauas keskustojen ulkopuolelle liikennevirrat poistuvat keskustasta. Kaupallisten palveluiden osalta suurten kauppakeskusten sijoittamisella on näin ollen merkittävää vaikutusta liikennevirtoihin ja keskustojen vetovoiman vähenemiseen jonka seurauksena on kivijalkakauppojen väheneminen.

5.vaihemaakuntakaavassa ei osoiteta ratoja tai asema-alueita.

5.vaihemaakuntakaavassa ei osoiteta jalankulku tai pyöräily-yhteyksiä.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

29. Pohjanmaan kauppakamari

Keski-Pohjanmaan 5. vaihemaakuntakaava koostuu kaupan palvelurakenteen ja mitoituksen ajantasaistamisesta, ampumaratalain huomioimisesta, yhdyskuntarakenteen sekä liikenneverkon kehittämisperiaatemarkintöjen tarkentamisesta ja kaivostoiminnan sekä suurteollisuuden jätehuollon edellytysten tarkistamisesta Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa.

Pohjanmaan kauppakamarin palveluliikunta on lausunut kaavan valmisteluaineistosta 21.5.2019 keskittyen Kokkolan kaupallisten palveluiden sijoittamiseen. Tähän lausuntoon liittyen vaihemaakuntakaavan ehdotukseen ei ole tullut sellaisia muutoksia, jotka antaisivat aihetta lisälausumiselle.

Kokkolassa keskustatoimintojen alue on määritelty kaavassa riittävän väljästi. Vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoitusvyöhyke mahdollistaa hyvin esimerkiksi suuryksiköiden sijoittumisen Jyväskylätien varteen molemmille puolin.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

30. Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri Tuomme esiin kaivostoimintaa koskevana näkemyksenä sen, että maakuntaliitto on kaivostoiminnan kaavoituksessa todella paljon jäljessä. Kaavoituksen tulisi aina olla ennalta suunnittelevaa ja mahdollistavaa toimintaa, jolla kehitetään alueita ja kaavan tulisi olla aito mahdollisuus alueen kehittämiseksi tulevaisuutta varten. Valitettavasti jo olemassa olevien asioiden tuominen vaihekaavaan vaikuttaa hyvin keinotekoiselta ja pelkästään määräykset täyttävältä toiminnalta. Etenkin kaivostoiminnan huomioiminen maakuntatason kaavoituksessa on hyvin haastavaa. Kaivostoiminta on pitkäkestoista suunnittelun ja toteutuksen osalta, mutta alueiden etsintä ja tutkimustoiminta voi viedä hyvinkin pitkiä aikoja ennen kuin tehdään kaivannaistoiminnan aloittamisesta päätöksiä ja hankitaan niihin tarvittavia lupia. Myönnettävä on, että kaavoituksen osalta on haastavaa päättää, että minkälaiset alueet kaavaan laitetaan, koska kaivannaishankkeiden syntyminen on kiinni hyvin monesta tekijästä ja saattavat odottaa vuosikymmeniä. Suuri osa kaivannaistoimintojen taustatyöstä ja tutkimuksesta on täysin liiketoimintaa ja sen osalta tietojen saaminen kaavoitusta varten on tiukasti suojattua. Se myös hankaloittaa kaavoituksen tekemistä. Kuitenkin on hyvin jälkijättöistä merkitä esim. näitä Keliber Oy:n tulevia litiumkaivoksia kaavakartoille, koska se ei tässä vaiheessa ole alueidensuunnittelun osalta enää mitenkään kehitettävää ja osallistavaa. Näille alueille on haettu jo tarvittavia toimintalupia, joten kaavoittamalla ei saada alueille enää mitään lisätietoa tai mahdollisuuksia vaikuttaa alueidenkäyttöön kaavoittamalla. Tällainen näennäinen kaavoittaminen ei ole aidosti osallistavaa eikä palvele kansalaisia kaavoituksen lain hengen mukaisella tavalla. Lisäksi kaavoitus kaivostoiminnan osalta voi jäädä täysin vajavaiseksi, sillä onko maakuntaliitolla minkäänlaista varmuutta siitä, että kaavoitettavalla alueella on nyt esitetty kaikki eri toimijoiden suunnittelussa ja tiedossa olevat potentiaaliset tulevaisuuden kaivosalueet. Epäiltäväksi jää, koska em. kaivosyhtiönkin osalta on puhuttu tiedossa olevan useampia mahdollisia alueita mitä kaavassa on esitetty. Pohjanmaan piiri ry ei ole tyytyväinen tärkeän ja merkittävän, ympäristöön voimakkaasti vaikuttavan toiminnan kaavoittamisesta näin jälkijättöisesti ja vain muodollisesti toimivana ratkaisuna, ilman että kaavoituksella oikeasti voitaisiin vaikuttaa luonnon ja ympäristön hyvinvointiin.	Ks. vastine jäljempänä. Maakunnan liitto yhtyy viimeiseen lauseeseen. Keski-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä, että kaivostoiminnan hankevetoinen luonne asettaa pitkäjänteiselle kaavoitukselle haastetta toiminnan ja toiminnan vaatimat laajat ympäristövaikutusten selvittämiset. Keski-Pohjanmaan liitto on samaa mieltä, että tämä kaivostoiminnan osoittava 5.vaihemaakuntakaava on jäänyt aikataulutavoitteestaan. Kaavoitukseen ryhdyttäessä tarkoituksena oli laatia maakuntakaava samaan tahtiin Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin ympäristövaikutusten arvioinnin kanssa, mikä olisi antanut paremman lähtökohdan alueidenkäytön suunnittelulle. Maakunnan liitto on osoittanut kaikki Keliber Oy:n ympäristövaikutusten arvioinnin läpikäytyt louhosalueet, jotta vaikutuksista on riittävät arvioinnit. Muut mineraalipotentialiset alueet on osoitettu GTK:n laatiman selvityksen perusteella mineraalivarantojen alueena. ks. edelliset vastineet.
31. Suomen Metsästäjäliitto Suomen Metsästäjäliitto on tutustunut lausuttavaan aineistoon ja lausuu siitä seuraavasti. Suomen Metsästäjäliitto on tyytyväinen, että vaihemaakuntakaavaan on nyt merkitty seitsemän ampumarataa, kun valmisteluaineistossa niitä oli merkitty vain yksi. Metsästäjäliiton mielestä on hyvä, että Keski-Pohjanmaan liitto on laatinut vaihemaakuntakaavan tueksi lain vaatiman ampumaratojen kehittämissuunnitelman.	Merkitään tiedoksi.

Ampumaratojen yleisin ympäristövaikutus on melu. Metsästäjäliitto huomauttaa, että kaavoitus on merkittävin tapa hallita ampumaratojen meluvaikutuksia ympäristölle. Ampumaradan merkityseminen maakuntakaavaan oikeusvaikutteisena, melualueen kera, on tehokkain tapa hallita ampumaratojen meluhaittoja. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan uuteen maakuntakaavaan on kaikki ampumaradat merkitty melualueineen. Metsästäjäliitto painottaa, että Keski-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavaan tulee lisätä myös ampumaratojen melualueet.

Maakunnallisen ampumarataverkoston kulmakiviä maakuntakaavoissa on oikeusvaikutteiseksi merkityt ampumaradat, joita seudullisesti merkittävät ampumaradat täydentävät. Nyt esitetyt radat muodostavat hyvän pohjan maakunnallisesti kattavalle ampumarataverkostolle. Eri ampumalajeista etenkin kivääriratoja on maakuntakaavassa kattavasti. Suurimmat kehittämistarpeet ovat pienikaliiberisten aseiden, kuten pistooli- ja pienoiskivääri ratojen kattavuudessa. Metsästäjäliiton mielestä monipuolisen ampumaharrastuksen kannalta oleellista on, että kaikkia metsästyksen ampumalajeja voitaisiin harjoitella maakunnassa, kohtalaisen ajomatkan päässä. Kohtalaisena ajomatkana Metsästäjäliitto pitää 30 min ajomatkaa.

Ampumaratojen kehittämissuunnitelma on huomattavasti parantunut ensimmäisen kommenttikierroksen jäljiltä. Parantamisen varaa olisi edelleen ollut luettavuuden kannalta. Etenkin maakunnan ampumaratoja esittelevä yhteenvetotaulukko olisi selkeyttänyt lukijalle maakunnallista ampumaratatilannetta. Myös kartat jäävät epäselviksi pienen kokonsa vuoksi. Hyvä Metsästäjäliitto pitää kehittämissuosituksen -osiota.

Vaasantien ampumarata on maakunnan merkittävin ampumarata, sen monipuolisuuden, hyvän saavutettavuuden sekä laukausmäärien perusteella. Metsästäjäliiton mielestä ampumaradan lakkauttaminen heikentää maakunnallisia ampumaharrastusmahdollisuuksia merkittävästi. Radan siirtyessä etenkin sen saavutettavuus heikkenee ja tämä heikentää etenkin nuorten harjoittelumahdollisuuksia. Metsästäjäliitto huomauttaa, että uuden radan tulee olla yhtä helposti saavutettavissa ja muutenkin varustelultaan vähintään samantasoinen.

Nyt esillä olevassa vaihemaakuntakaavassa on riittävä määrä maakunnallisesti merkittäviä ampumaratoja. Melualueiden lisäämisen myötä voidaan vaihemaakuntakaavalla taata turvalliset ja tarkoituksenmukaiset harjoittelumahdollisuudet metsästäjille ja muille ammuntaa harrastaville myös tulevaisuudessa.

Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa ei tällä erää ole ollut mahdollista osoittaa ampumaratojen melualueita. Melualueet on mahdollista päivittää kaavaan maakuntakaavoituksen tulevissa vaiheissa.

Merkitään tiedoksi.

Merkitään tiedoksi.

Keski-Pohjanmaan merkittävin ampumarata laukausmäärien ja monipuolisuuden puolesta on Houraatin ampumarata, mutta Vaasantien rata on toiseksi suurin ja ehdottomasti yksi merkittävimmistä. Keski-Pohjanmaan liiton tiedossa ei ole radan lakkauttaminen vaan siirtyminen uuteen sijaintiin. Liitto ei ota kantaa tuleeko radan siirtyminen vaikuttamaan sen saavutettavuuteen tai nuorten harjoittelumahdollisuuksiin, koska uutta sijaintia ei ole tiedossa. Liitto kannattaa ajatusta, että uusi rata on mahdollisimman helposti saavutettavissa, mutta kuitenkin toiminnan luonne huomioiden koska se merkittävästi rajoittaa radan sijoittamista lähelle asutusta.

Merkitään tiedoksi.